

Kunnskapsminister Kristin Halvorsen
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo.

Vår ref: car 13. desember 2011

Høringsvar - Forslag til endringer i opplæringsloven, forskrifter til opplæringsloven og i fag- og timefordelingen – Organisering av skoleåret på Vg3

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er landets største forening for akademikere. Foreningen har 58 000 medlemmer med bakgrunn innenfor teknologi og naturvitenskap, i forskjellige yrkessituasjoner og med ulike interesser. Medlemmene har høyere grads universitets- og høgskoleutdanning innenfor matematikk, naturfag og teknologi. Tekna har en egen faggruppe med medlemmer som er tilsatt i skoleverket som lektorer i realfag, yrkesfag og teknisk fagskoleutdanning. Tekna er spesielt opptatt av å synliggjøre realfagenes betydning i skole, utdanning og ellers i samfunnet.

Elevenes skoleår deles i en opplæringsperiode og en eksamensperiode

Tekna er positive til at all vanlig undervisning avsluttes før skriftlig eksamen. Vi mener det vil være en stor fordel at elevene kan konsentrere seg helt om forberedelse til eksamen i eksamensperioden. I dag er det i praksis lite effektiv undervisning etter 17. mai, noe også russefeiringen bidrar til. Imidlertid kreves det mer tid til undervisning enn det man har i dag. Læreplanene i de fleste fag er omfattende, og det er en utfordring å komme gjennom alt på en tilfredsstillende måte. For begge de alternative modellene for organisering av skoleåret innebærer forslaget at elevene får det timetallet de har krav på før eksamen. I og med at opplæringsperioden blir noe fortettet, vil arbeidsmengden gjennom året økes noe. I forslagene er læreplanene, og dermed det stoffet som elevene skal igjennom før eksamen, uendret. Selv om arbeidstidens lengde ikke overskrides når det gjelder undervisningstimer etc., så vil for- og etterarbeidet for lærerne øke noe per dag. Dette fordi både lærere og elever skal gjennom samme stoffmengde som tidligere, men på kortere tid.

Tekna gir i det følgende noen synspunkter vedrørende problemstillingene som tas opp i høringsnotatet.

Høringsnotatet har to modeller:

1. Skriftlig eksamen gjennomføres etter ca 23. mai
2. Skriftlig eksamen gjennomføres før 17. mai.

Modell 1: Skriftlig eksamen gjennomføres etter ca. 23. mai

En slik modell innebærer at elever og lærere har avsluttet all undervisning når eksamensperioden er over. Dette blir mer ryddig og gir en mer effektiv bruk av skoleåret. Mange lærere sliter i dag med å finne elevoppgaver som er faglig relevante etter at de skriftlige eksamenene er gjennomført i juni, og dermed kan slike timer oppleves som faglig sett mindre verdifulle. Hvor effektiv undervisningen mellom 18. og 22. mai vil være er meget usikkert. Erfaringsmessig trenger de fleste Vg3 elever som har vært russ noen dager på å hente seg inn igjen. Lærere ved videregående opplæring opplever hvert år at mange av elevene på Vg3 ikke møter på skolen 18. mai fordi de er slitne etter 17. mai og en lang russefeiring. Selv om russefeiringen ikke er en del av opplæringen i norsk videregående skole er det likevel et faktum at opplæringen i mai er sterkt preget av denne markeringen.

Hvis eksamensperioden for eksempel startet 19. mai, ville elevene fått flere lesedager mellom hver eksamen, og dermed bedre tid til å forberede seg til den siste store innsatsen etter 13 års skolegang. For lærere som er sensorer til skriftlig, sentralgitt eksamen vil en eksamensperiode som starter 23. mai innebære at det for noen fag vil bli veldig kort tid til sensureringsarbeidet. Slik eksamensdagene har ligget til nå, har det for noen fag vært særdeles kort tid til sensur. Dette vil variere noe fra år til år pga bevegelige helligdager.

Ved innføring av denne modellen bør ti dager med ordinær opplæring derfor gjennomføres tidligere i skoleåret for å kompensere for bortfall av opplæring i eksamensperioden, og ti dager omdisponeres til eksamensformål. Slik det er regnet ut i pkt 4.4.2 vil 10 dagers bortfall av undervisning gi en elev 75 minutter mer ordinær opplæring per uke i opplæringsperioden. Denne ekstra opplæringen skal fordeles på alle de sju fagene elevene vanligvis har. Det burde ikke være forbundet med store vanskeligheter å planlegge en timeplan for elever og lærere som tar høyde for at det blir en økning i volum av opplæring på 5.6 % i opplæringsperioden. Ved å benytte fagdager, eller noen undervisningsøkter per år av lengre varighet (f eks 4 timer), kan man få økter som kan brukes til ekskursjoner, elevøvelser, terminprøver eller prosjekt/temaarbeider. Med forslaget om start på eksamensperioden rundt 19. mai vil volumet av opplæring som skal gjennomføres i opplæringsperioden øke noe. Dette vil likevel ikke medføre noen stor ekstra byrde ellers i året.

Modell 2: Skriftlig eksamen gjennomføres før 17. mai

Ved denne modellen har elevene skriftlig eksamen før 17. mai, deretter en opplæringsperiode på rundt 2 uker, og til slutt en periode med muntlig eksamen på samme tidspunkt som i dag. Forslaget om å legge skriftlig eksamen til perioden før 17. mai er på mange måter positivt. Det presiseres da at dette forutsetter at russefeiringen starter etter at siste skriftlig eksamen er avsluttet.

Undervisningen i siste fase fram mot rundt 25. april kan da fokusere helt og fullt på eksamensforberedelser. På den måten vil ikke russefeiringen påvirke eksamensforberedelsene. Slik det er i dag, er opplæringsperioden i første halvdel av mai fram til 17. mai lite effektiv, da mange elevers fokus ikke først og fremst er rettet mot skolearbeid. Å gjennomføre prøver eller andre vurderingssituasjoner i første halvdel av mai fører ofte til at elevene får dårligere karakter enn de ellers ville ha fått. Mange elever prioriterer russefeiring i 3 uker framfor å forberede seg til evalueringssituasjoner på slutten av året. Motivasjonen for undervisning etter 17. mai med forberedelse for muntlig eksamen vil nok også for mange være lavere, men da har jo til gjengjeld elevene gjort unna alle skriftlige eksamenene sine. Sensorene vil også få mye bedre tid til sensurering.

Imidlertid vil denne modellen føre til en større grad av komprimering av skoleåret for både elever og lærere enn modell 1, som ikke vil gi så store endringer sammenlignet med hvordan dagens ordning fungerer i praksis. Dette er et moment som bør vektlegges.

Konklusjon: Innføring av modell 2 vil antakelig føre til at det vil bli lettere å motivere elevene til skolearbeid siden opplæringsperioden avsluttes med en eksamensperiode, og russefeiringen kan starte umiddelbart etter denne.

Merknad: De foreslåtte endringene i organiseringen av undervisningen for Vg3 vil som nevnt tidligere føre til en økt arbeidsbelastning for både elever og lærere, siden det fagstoffet man skal igjennom iht læreplanene skal forbli uendret. Tekna er derfor av den oppfatning at endringene i organiseringen må sees i sammenheng med omfanget og innholdet i læreplanene, og at endringer i læreplanene tas til vurdering i neste runde.

Vennlig hilsen

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Ellen Fonnlid Larsen

kst generalsekretær